

Talousarviovaltuuston puhe

Hyvät valtuutetut, arvoisat virkamiehet, hyvät kuulijat ja streamin katsojat.

Ensiksi haluan kiittää kaikkia viranhaltijoita hyvästä valmistelusta ja hyvin edenneestä talousarvion laadinnasta. Kiitokset myös kaikille valtuustoryhmille.

Meillä on tänään edessämme vuoden tärkein kokous, ja omalta osaltani toivon, että se sujuu hyvin ja hyvässä järjestyksessä.

Toivon, että keskustelu on rakentavaa ja eteenpäin vievää, eikä kierrä kehää, vaan etenee johdonmukaisesti. Oma tärkein tehtäväni on tietysti varmistaa demokratian toteutuminen, ja toisekseen se, että kokousasiat etenevät. Ja tämä juuri siitä syystä, että kaikki pykälät saadaan asianmukaisesti käsiteltyä asiallisessa ajassa. Toivon tietysti vilkasta keskustelua, mutta kuten sanottu, toivon, että se etenee, tuo esiin uusia näkökulmia, eikä vain toista itseään.

Asioiden perinpohjaisen ja laadukkaan käsittelyn takaamiseksi on ollut hyvä, että muutosesitykset ovat tulleet etukäteen hyvissä ajoin, ainakin noin pääpiirteittäin, jotta niihin on ehditty perehtyä riittävässä määrin.

Mitä tulee itse talouden tilannekuvaan, niin siitä olen jokseenkin huolestunut. Näyttäisi siltä, että ensi vuonna syömme enemmän kuin tienamme, ja joudumme ottamaan lisävelkaa myös käyttömenojen kattamiseen.

Tulevien vuosien osalta valtuusto vaikuttaa melko yksimieliseltä siinä asiassa, että kaupunkimme täytyy kasvaa ja kehittyä tulevaisuudessa. Se vaatii tietysti investointeja, jotka maksavat rahaa. Lainaa on kuitenkin hyväksyttävää ottaa silloin, kun sillä rahoitetaan tuottavia investointeja. Tässä tapauksessa ne tuottavat investoinnit tuovat meille lisää veronmaksajia ja siten kuntaverotuloja, ja lisää kiinteistöverotuloja. Niitä toden totta tarvitsemme, jotta voimme tulevaisuudessakin rahoittaa kuntalaistemme palvelut. Samaan aikaan, kun lainaa joudutaan ottamaan investointeihin, olisi kuitenkin syytä elää suu säkkiä myöden kohtuudella, ja säästäväisyydellä, jotta taloutemme perustavanlaatuisen pohja ei petä.

Vielä lopuksi todettakoon, että tämä on viimeinen laatimamme tämän mallinen talousarvio, sillä kun laadimme seuraavaa talousarviotamme, siitä puuttuu Soten osuus. Soteuudistus on tehty, ja hyvinvointialueiden aluevaltuutetut vastaavat silloin tästä merkittävästä osasta, joka vielä tässä talousarviossa, tänä päivänä, on meidän päätettävissämme.

En tämän pidempään vie meidän kaikkien yhteistä aikaamme, vaan toivotan jokaiselle hyvää, rakentavaa, ja eteenpäin vievää talousarviovaltuustoa.

Kiitos!

Juho Ojares
kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, valtuutetut, hyvät viranhaltijat, paikalle saapunut yleisö ja stream katsojat.

Olemme tänään päättämässä talousarviosta vuodelle 2022 ja talous suunnitelmaa 2022-2024. Hetken haluan kuitenkin käyttää prosessin taustoihin ja kulkuun. Olemme tällä porukalla ensimmäisen talousarvion parissa tänään ja uskon, että monelle uudelle valtuutetulle tämä prosessi on näyttäytynyt melko moni vaiheiselta ja pitkältä, mutta nyt olemme sitä päättämässä. Olemme kaupunginhallituksen ja johtoryhmän kanssa olleet kaksi päiväisessä talousarvio seminaarissa ja pidimme seminaaripäivän myös valtuustosalissa. Samoin koko valtuuston ja johtoryhmän porukalla olimme kaksi päiväisessä seminaarissa ja lokakuulla pidimme vielä seminaaripäivän kaupungintalolla. Lautakunnat ovat käsitelleet tulevaa talousarviota myös hyvin tarkasti kokouksissaan, ainakin minulle on jäänyt se vaikutelma mitä olen prosessia seurannut ja kokouksiin osallistunut. Joten meillä kaikilla on ollut hyvät vaikutusmahdollisuudet jo monissa eri kokouksissa päästä vaikuttamaan tulevaan talousarvioon. Olemme tekemässä noin 3,7 miljoonaa euroa alijäämäisen tuloksen ainakin kaupunginhallituksen pohjaesityksen mukaan. Toivon, että tässä kokouksessa teemme vastuullisia ja hyviä päätöksiä, ettei lukemat ainakaan isone nyt esillä olevasta pohjaesityksestä.

En halua kuluttaa meidän kaikkien aikaa turhilla puheilla ja politikoinneilla, kun vuorossa on vielä valtuustoryhmien puheenvuorot. Mutta haluan kuitenkin sen verran nostaa esiin alkanutta valtuustokautta, jossa olen itse saanut toimia kaupungin hallituksen puheenjohtajana, että olen iloinen miten keskustelemaa ja hyvää henkeä on ollut havaittavissa kaikissa eri foorumeissa. Siitä meidän myös tulisi pitää kiinni jatkossakin, jotta saamme lopputuloksen yhdessä aina kaikkien Ylöjärveläisten hyväksi.

Ainut asia tähänastisesta valtuustokaudesta, mistä olen pettynyt on kaupungin hallituksen päätös lakkauttaa yritysvaikutusten arviointiryhmä ja samalla katkaista virallinen silta kaupungin ja yrittäjien välillä. Olemmehan tähän asti olleet Ylöjärvellä myös palkittuja ja tunnettuja yrittäjämönteisyydestä ja sen tuomasta positiivisesta vireestä. Itse ainakin olisin halunnut olla asiaa kehittämässä hyvällä ryhmällä, mutta se juna meni, kun kaupungin hallituksen enemmistö halusi sen lopettaa. Toivon kuitenkin, että tähänkin asiaan löydämme hyvän ja myönteisen ratkaisun.

Katsetta tulevaisuuteen ja sen myötä uuteen hyvinvointi alueeseen.

Me olemme historiallisen muutoksen edessä, tulevaisuus tehdään yhdessä tekemällä. Se ei vaan tule itsestään. Pitää myös tiedostaa, että meidän tulee itse ottaa oma osamme Tampereen vetovoimaisuudesta.

Kiitän kaikkia viranhaltijoita talousarvio valmistelusta ja kaikkeen siihen liittyvään työhön mitä olette tehneet. Kiitän myös kaikkia lautakuntia ja valtuustoryhmiä työstänne.

Tehkäämme tänään hyviä päätöksiä Ylöjärveläisten hyväksi.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Mauri Heiska

Talousarvio 2022, kaupunginjohtajan puhe

Arvoisat valtuutetut, viranhaltijat ja kokousta seuraava yleisö. Käyn lyhyesti läpi talousarviovalmisteluprosessin ja talousarvioesityksen pääkohtia.

Normaalisti talousarviovalmistelu Ylöjärvellä painottuu merkittäviltä osin sekä keväälle että syksyille. Vuonna 2021 keväällä oli kuitenkin useita epävarmuustekijöitä, joiden johdosta painopiste tänä vuonna valmistelussa oli syyskaudella. Esimerkiksi Sote-uudistuksen toteutuminen oli vielä varmistumatta keväällä, kuntavaalit siirtyivät kesäkuulle ja kaupunginjohtajavalinta oli vielä kesken. Myös Korona-virus oli aktiivisessa vaiheessa. Kesällä heti vaalien jälkeen käynnistettiin uuden valtuuston perehdytys ja samanaikaisesti edettiin talousarvion tarkemman valmistelun osalta. Kaupunginhallituksen raamipäätös tehtiin elokuussa, jolloin alijäämätavoitteeksi asetettiin 2,7Me. Lautakuntakäsittelyissä alijäämätavoitteeseen ei päästy, vaan valmistelun loppuvaiheeseen jäi paljon kiinni kurottavaa raamiin nähden. Kaupunginhallituksen ja valtuuston seminaareissa tarkasteltiin toimenpidevaihtoehtoja, joilla kustannuksia voitaisi alentaa suhteessa lautakuntien esityksiin. Osa toimenpiteistä sisällytettiin kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen, joka oli 3,7Me alijäämäinen. Kaupunginhallitus ei tehnyt muutoksia talousarvioesitykseen, joten kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen esitykset ovat toisiaan vastaavia.

Talousarvioesityksen merkittävänä taustatekijöinä vaikuttivat esim. seuraavat tekijät. Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat nousseet kuluvana vuonna ja jatkuvat korkealla tasolla ensi vuonnakin. Erikoissairaanhoidon kustannukset perustuvat ylöjärveläisten asukkaiden saamiin palveluihin toteumaperusteisesti. Myös merkittävät lakisääteiset muutokset Sote-palveluissa ja varhaiskasvatuksessa vaikuttavat kustannuksia nostavasti. Tällaisia ovat esim. asiakasmaksulain muutokset, lastensuojelulain muutokset ja lakiperusteiset hoitajamitoitusmuutokset. Toisaalta verotulot ovat kuluvana vuonna kehittyneet suotuisasti, minkä uskotaan jatkuvan myös ensi vuonna, mikä osaltaan kompensoi menojen nousua. Samanaikaisesti vuoden 2023 ja sen jälkeisen ajan osalta talouslukujen arviointiin liittyy suurta epävarmuutta. Tulevien vuosien osalta tämän hetken arvio yli- tai alijäämästä on n. 6Me:n ylijäämä vuonna 2023 ja n. 0,2Me alijäämä vuonna 2024.

Vuoden 2022 talousarvioesitykseen on otettu mukaan kaikki pakolliset lakisääteiset muutostarpeet ja erikseen harkiten joitakin erittäin tärkeiksi katsottuja menolisäyksiä. Osa lautakuntien esittämistä menolisäyksistä on siis jätetty pois tai siirretty myöhemmille vuosille. Vuonna 2022 on tarpeen tehdä tarkempi talouden sopeuttamissuunnitelma, jossa tarkastellaan tarkemmin sekä tulo- että menupuolta Sote-uudistuksen jälkeisellä ajalla. Talouden sopeuttamisen kannalta oleellista on pureutua myös kaupungin kasvun turvaamiseen ja strategiatyön rinnalla tehdäänkin erillinen kasvuohjelma. Kasvuohjelman lähtökohtia on tarkoitus linjata jo kaupunginvaltuuston joulukuun strategiaseminaarin yhteydessä.

Investointeja tehdään v. 2022 n.19,4Me:lla ja muutoinkin suunnittelukaudella investointien kokonaissummaa on merkittävästi nostettu aiemmista vuosista. Kasvavilla investointipanostuksilla pyritään turvaamaan hyvälaatuinen palvelutaso ja luomaan edellytykset aiempaakin voimakkaammalle kasvulle. Merkittävimmät investoinnit suunnittelukaudella ovat Siltatien koulun rakentaminen sekä yritys- ja asuinalueiden rakentaminen Yhdystien, Kolmenkulman, Siltatien, Vuorentaustan ja Leppästäntien alueilla.

Lopuksi kiitän viranhaltijoita ja työntekijöitä tunnollisesta talousarviovalmistelusta kuluneen vuoden haastavissa olosuhteissa. Kiitän valtuutettuja aktiivisesta ja hyvähenkisestä yhteistyöstä ja valmistelun ohjauksesta prosessin aikana. Ylöjärvellä talousarvion valmistelu on päättäjien, johtavien viranhaltijoiden ja asiantuntijoiden yhteinen vuorovaikutteinen prosessi, joka huipentuu tähän valtuuston talousarviokokoukseen. Toivotan kaikille hauskaa talousarviokokousta.

Pauli Piiparinen
kaupunginjohtaja

Ylöjärven Perussuomalaiset Valtuustoryhmän ryhmäpuheenvuoro 8.11.202 talousarviovaltuustossa.

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, valtuutetut, viranhaltijat ja muut kuulijat. Olen perussuomalaisen valtuustoryhmän puheenjohtaja Erja Pelkonen ja minulla on ilo ja kunnia valtuuston suurimman ryhmän puolesta puhua hetki ensi vuoden talousarviosta.

Tänään käsiteltävän talousarvion 2022 ja tulevien vuosien taloussuunnitelman valmistelussa me luottamushenkilöt olemme tasapainoilleet toisaalta asukkaiden kasvaneiden tarpeiden ja toisaalta rahojen riittämisen välillä. Valmistelun aikana sekä lautakunnat että kaupunginhallitus ja viranhaltijat ovat paiskineet töitä menojen hillitsemiseksi, mutta siitä huolimatta tilikauden alijäämäksi muodostui peräti 3,7 milj. euroa.

Lautakuntakierroksella yhdenkään puolueen jäsenet eivät prosessin loppuun enää esittäneet säästökohteita lautakuntansa kuluista. Näitä säästöehdotuksia tullaan tuskin täällä tänäänkään kuulemaan. Näin ollen olemme tilanteessa, että tuo alijäämäinen tulos on ensivuodelle hyväksyttävä.

Veronkorotuksella asiaa ei voi korjata, se olisi työn teon kannattavuuden kannalta kestävä tie. Tulevia vuosia turvaamaan meidän tulee pitää yllä yritysmyönteisyyttä, hankkia lisää työpaikkoja ja houkuttaa monin tavoin uusia veronmaksajia alueelle. Toisen asteen koulutustarjonnan vahvistaminen tukisi nuorten jäämistä kotiseudulle ja houkuttelisi työntekijäpulausta kärsivien alojen yritysten saamista Ylöjärvelle. Tavoittelemme jatkossa siis kasvua ja lisää veronmaksajia. Kasvu velkaannuttaa meitä joitain vuosia, mutta maksaa itsensä myöhemmin verotuloina takaisin. Onneksi Ylöjärven työttömyysaste on reilusti alle Suomen ja Pirkanmaan keskitason. Investointitaso kasvaa lähivuosina mm. Siltatien, Vuorentaustan ja Kurun koulujen sekä liikenneväylien rakentamisen vuoksi.

Mitä sitten saimme tänään esitettävään tarkasti harkittuun ensivuoden rahapakettiin?

Linja-autojen suoria vuoroja Ylöjärveltä Tampereelle on lisätty useasta kaupunginosasta joukkoliikenteen parantamiseksi. Perussuomalaiset esittävät tänään toivomusponnen, että myös toimet lähijunaliikenteen mahdollistamiseksi aloitetaan. Ratikkaan rahat eivät edelleenkään riitä. Suomen hallituksen päätös energian hinnan noususta lisää Ylöjärvellä kaikkien toimialojen kuluja.

Tuleva sote-uudistus toi paineita varmistaa oman kaupungin palveluita ensi vuoden jälkeiselle ajalle. Uudella sote-alueella 2023 reuna-alueiden palvelut ovat vaarassa jäädä keskuskaupungin jalkoihin.

Tänään päätöksenteossa olevaa talousarvioesitystä valmistellessamme teimme arvovalintoja mm. lisäämällä vanhusten kotihoitoon ja muuhun vanhustenhoitoon hoitajia ja hoiva-avustajia. Perussuomalaisilla on vahva tahto huolehtia alueemme ikäihmisille arvokas ja turvallinen vanhuus.

Olemme tänään vastaamassa myös rajuun mielenterveyden haasteiden ja lastensuojeluilmoitusten kasvuun palkkaamalla sosiaalityöntekijöitä ja joukon psykiatrian ammattilaisia tukemaan kaikkein heikoimmassa asemassa olevia perheitä. Näihin valtakunnallisiin ajan ilmiöihin ripeästi vastaaminen varmistaa myös alueemme aikuisten ja

tulevien aikuisten työkykyisyyttä jatkossa. Ja kuten kaikki tiedämme, Suomi tarvitsee työtä selvitäkseen siitä, että meillä on tulevana vuosina väestössä yhä enemmän ei-työikäisiä ja vähemmän työikäisiä. Noin joka viides parikymppinen mies on työ- ja koulumaailman ulkopuolella. Me tarvitsemme jokaisen miehen ja naisen huolehtimaan, että Suomi on jatkossakin hyvä maa asua.

Ensi vuodelle, jos tänään niin päätetään, on siis tulossa konkreettista apua mm. nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn ja vanhusten parempaan hoitamiseen. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahapaketti ensi vuodelle Ylöjärvellä on lähes sata miljoonaa euroa, josta erikoissairaanhoidon nielaisee jälleen tosin lähes 40 miljoonaa euroa.

Pohjaesityksessä on lisäksi yli 50 miljoonalla eurolla tarkoin harkittua kasvatusta ja opetusta kaupunkimme lapsille ja nuorille. Menokasvua tälle toimialueelle edelliseen vuoteen nähden on hurjat 4,3%. Tarpeita tiedetään toki olevan enemmän kuin rahat riittävät hoitamaan, mutta niin kauan, kuin raha ei sada taivaasta, niin johonkin se raja on vedettävä. Edellisellä vaalikaudella lisäsimme kaupunkiimme perusopetuksen erityisluokanopettajia ja erityisopettajia yli 20 prosenttia. Meillä on pääosin terveet koulut ja seudun lähes pienimmät opetusryhmät. Pidämme yllä kattavaa kouluverkkoa, mukaan lukien Kurun yhtenäiskoulun 1-9-luokat. Päiväkotien asiakastytyväisyys on jo vuosia ollut erittäin korkea. Vaikka kouluille palkattaisiin kuinka paljon lisää kaikenlaisia aikuisia, niin siellä on silti hyvin rajalliset mahdollisuudet korjata esim. kodeista kumpuavaa lasten huonovointisuutta. Tällä talousarviolla pyrimme kouluissa nähtävän lasten lisääntyneen oireilun lisäksi korjaamaan perheiden pahoinvoinnin ydinsyitä sosiaali- ja terveydenhuollon voimin. Näitä ydinsyitä ovat usein vanhempien uupuminen, hoitamattomat päihde- ja mielenterveyspulmat sekä muut perhettä kohdanneet kohtuuttomat murheet. Yhteisiä tavoitteita nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi ovat mielestämme myös some-kiusaamisen ehkäisy ja perusasiat, kuten nuorten koululounaalla käyminen ja hyvät yöunet.

Muistetaan tänään, että kaupunginjohtajan esittämä rahapaketti sisältää valtavan määrän tarkoin harkittuja palveluita kaikenikäisille asukkaillemme. Me perussuomalaiset luottamushenkilöt olemme suurimpana valtuustoryhmänä saaneet pakettiin arvojemme mukaisia asioita. Toivon malttia tämän muhkean paketin päälle esitettäviin menolisäyksiin. Pelkään pahoin, että tänään muut kuin perussuomalaiset ovat valmiita paisuttamaan kaupungin alijäämää talousarviossa tai Mapston kautta. Lisäesitykset salissa ovat toisaalta helppo tapa politikaille saada itselleen myönteistä huomiota ja lisäksi aluevaalien lähestyminen voi kannustaa valtuutettuja jakamaan velkarahalla kaikille kaikkea.

Me perussuomalaiset olemme kaupunginjohtajan talousarvion pohjaesityksen kannalla, emme siis esitä pakettiin lisää rahaa tai sen paremmin menoleikkauksia.

Perussuomalainen valtuustoryhmä kiittää lämpimästi kaikkia viranhaltijoita ja koko valtuustoa hyvästä yhteistyöstä talousarviovalmistelussa. Erityinen kiitos kaupungin henkilöstölle, joka on ollut koronan vuoksi kovilla jo pitkään. Kiitämme myös kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Juho Ojaresta ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja Mauri Heiskaa siitä, että olette tiiviillä yhteistyöllä luotsanneet raskaan talousarvioprosessin tänään päätöksentekoon. Nyt on viisaiden ja vastuullisten päätösten aika!

Kiitos.

Esitys raamiksi 2,5 → 3,7 → + tänään
tehtävät lisäesitykset

Kestävä talous investoinnit huomioiden
pitäisi olla 3 m positiivinen,

tänään siis esitetään, että hyväksymme
7 m kantokykyymme

ylittävän budjetin. Kokoomus ei tätä voi
kannattaa.

Valtaosa budjettia paisuttavista menoista on lakisääteisiä ja niiden järjestämisestä kunta vastaa. Kokoomus ei millään muotoa vastusta lakisääteisten palveluiden järjestämistä, ne ovat perusteltuja. On erotettava kaksi asiaa palveluiden järjestäminen vanhaan malliin pelkästään resursseja lisäämällä ja palveluiden järjestäminen kustannustehokkaasti talouden realiteetit huomioiden.

Nykymeno ei ole kestäväällä pohjalla. Lisäämme joka vuosi käyttömenoja enemmän kuin meillä on varaa. Menot/asukas kasvavat, vaikka niiden pitäisi väestömäärän kasvaessa pienentyä. Vastuullisesti toimiva politiikka pyrkii tähän, niin myös Kokoomus.

Otetaan esimerkki:

Vuosien 2017-2021 aikana perusopetuksen oppilasmäärä on kasvanut 71 oppilaalla, eli n. 1.7%

Samaan aikaan erityisluokanopettajien ja erityisopettajien määrä on kasvanut 9 opettajalla, eli n. 20%

Samalla ajanjaksolla kasvatus- ja opetuslautakunnan nettomääräiset käyttömenot ovat kasvaneet 59M → 70M eli lähes 20%. Tällä vauhdilla tämän vaalikauden lopussa 8 vuoden aikana menot tulevat kasvamaan n. 50%. Tähän kehitykseen on välttämättä puututtava heti.

Jatketaan koulutus- ja opetuslautakunnan esimerkillä palveluiden laadusta. Pärjäämme vuodesta toiseen seutukunnassa tehdyissä vertailuissa. Meillä opetuksen laatu on seudun huipputasoa, kiitos siitä koko osastolle ja opetushenkilökunnalle. Meillä myös resurssit/oppilas ovat seudun huippuluokkaa. Tutkitut luvut puhuvat puolestaan, ei mielipiteet tai mutu. Osalle tässäkin salissa vertailu on ikävää informaatiota, koska se häiritsee jo etukäteen muodostetun mielipiteen esittämistä.

Ylöjärvelle on eräänlaiseksi tabuksi muodostunut olla keskustelematta esimerkiksi opetusryhmien koosta. Osa poliittista ryhmistä luo mielikuvaa, että asiat meillä olisivat huonosti.

OECD:n vertailussa Suomessa on kaikkein pienimmät opetusryhmäkoot. Tampereen kaupunkiseutu on tässä asiassa taasen Suomen ykkönen. Tampereen kaupunkiseudun vertailussa Ylöjärvellä on vastaavan kokoisiin ja myös Tampereeseen verrattuna pienimmät ryhmäkoot. Tästä voi vetää johtopäätöksen, että meillä on maailman pienimmät ryhmäkoot Ylöjärvellä ja silti niiden tarkistaminen ja sopeuttaminen taloudellisiin resursseihin on asia, josta ei haluta/saa keskustella.

Meidän täytyy kyetä yksittäisten palveluiden resursoinnin lisäksi tarkastelemaan myös rakenteita ja tapoja järjestää palvelut tehokkaasti. Esimerkiksi opetusryhmäkoon nostaminen yhdellä oppilaalla vapauttaisi resursseja järjestää kaikki ne palvelut, koulutus- ja opetuslautakunnan toimialalla jotka on katsottu tarpeellisiksi, ja jotka nyt tuottavat talousarvioon yli 2 M alijäämän.

Esimerkki oli koulutus- ja opetuslautakunnan alalta, tämä ajattelumalli pitää Kokoomuksen ryhmän mielestä ulottaa myös muille kaupungin toimialoille.

Haluan vielä lopuksi lausua Kokoomuksen valtuustoryhmän puolesta kiitokset valmisteleville virkamiehille, olette tehneet hyvää työtä. Se mistä politiikka ei pysty linjaamaan eikä päättämään ei ole teidän syytänne. Poliitiikan tässä pitää katsoa peiliin.

Arvoisa puheenjohtaja hyvät valtuutetut. Kokoomus ei tässä muodossa tule hyväksymään esitettyä talousarviota.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja yleisö

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä on kokonaisuus huomioiden melko tyytyväinen nyt käsiteltävään talousarvioon. Kiitos viranhaltijoille valmistelusta. Omat tavoitteemme – lähipalvelujen turvaaminen, sivistyksen, ja elinvoiman vastuullisen kasvun edistäminen ilmenee melko hyvin talousarvioesityksestä. Vastuullinen päätöksenteko on vaatinut valmistelijoilta ja kaupunginhallitukselta viimeisten kuukausien aikana tarkkaa arviointia tulevan suunnitelmakauden turvaamiseksi. Kaupungin palvelujen turvaamisen varmistamiseksi sosialidemokraattinen valtuustoryhmä haluaa kuitenkin tehdä esitykseen muutamia muutoksia.

Lähtökohta talousarvion valmistelulle on ollut erilainen kuin edellisvuosiin ollaan totuttu. Investointitason nousu tähtää kasvuun, joka on nykyisen kaupunginjohtajan virkaanastumisen jälkeen on ollut yhteinen tahtotilamme sekä päätöksentekijöillä että viranhaltijoilla.

Talousarvioesityksessä on huomioitu taloudelliset toimintaedellytyksemme. Talousarvioesitys on kokonaisuus, monien lakisääteisten palvelujen ja tehtävien summa. Lakisääteisten tehtävien lisäksi meidän on myös turvattava ei-lakisääteiset palvelut asukkaillemme.

Talousarvioesitys on vuoden 2022 osalta alijäämäinen. Kaupunkimme kestää tämän, mutta pitkällä tähtäimellä näin ei voida jatkaa. Laadukkaat peruspalvelut tarvitsevat rahaa eikä ratkaisu voi olla aina se, että palveluista säästetään. Tämän vuoksi palveluiden turvaaminen on tehtävä kestävältä pohjalta, siksi sosialidemokraattinen valtuustoryhmä olisi ollut valmis nostamaan tuloveroprosenttia 0,25 prosentilla.

Nyt on katsottava vahvasti eteenpäin ja varmistaa Ylöjärven asema vetovoimaisena kaupunkina Tampereen seutukuntien kilpailussa. Ratikan rakentamispäätöksen tekemistä jo tällä valtuustokaudella meidän valtuustoryhmä lähes kokonaisuudessaan kannattaa. Kannatamme myös lähijunan selvityksen tekemistä, koska nämä kaksi erillistä hanketta tukevat tulevaisuudessa toisiaan.

Arvoisa puheenjohtaja, Hyvät valtuutetut

Kuten totesin, niin talousarvio on kokonaisuus. Palvelujen saatavuudesta ja laadusta on huolehdittava. Investointien tarpeellisuus on kaupunginhallituksen käsittelyssä tiedostettu, mutta samalla myös on pitänyt tarkkaan arvioida toteuttamisaikataulut. Ratkaisun avaimet tulevien vuosien rakentamisesta, ovat valtuustolla. Kaupunkimme iso pinta-ala on mahdollisuus ja tarjoaa monia mahdollisuuksia, kun vain rohkeasti uskallamme näihin tarttua. Aluekeskuksemme Kuru ja Viljakkala on pidettävä asumiseen houkuttelevina alueina.

Ylöjärvi niin kuin moni muukin kaupunki olemme isojen arvovalintojen edessä ja varmasti jokainen valtuutettu ja myös kuntalainen tietää, että nyt kun julkinen sektori velkaantuu maailmanlaajuisen pandemiankin vauhdittamana edelleen liiallista vauhtia.

On myös väistämätöntä, että tällä velkaantumisella on heijastusvaikutuksia kuntien talouden kestäväyyteen ja varsinkin tulevien vuosien talouden ennustamiseen.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupungin talouden kehymisen, joka perustui tiedossa olleisiin taloudellisiin lähtökohtiin. Lautakunnat saivat eteensä tiukan raamin.

Kuluneen syksyn aikana on lautakuntien talousarviokokouksissa tehty arvovalintoja yrittäen siten pysyä kehymisen sisällä. Siihen ei aivan onnistuttu ja siksi lautakuntien esityksien jälkeen virkamiehet saivatkin kaupunginhallitukselta tehtävän vähentää menokasvua. Tämän vuoksi lautakuntien tarkkaan pohdituista esityksistä on karsittu asioita pois.

Lautakuntien toiminta perustuu kykyyn tehdä arvovalintoja eurojen käytön välillä, joskus vaikeitakin. On oltava ensisijaisesti näinä aikoina rohkea ja toimittava, jos tarve vaatii.

Maamme hallituksen tavoite on tarjota jokaiselle riittävät valmiudet suoriutua toisen asteen koulutuksesta. Oppivelvollisuuden nostamisen yhteydessä vahvistetaan oppilaanohjausta ja oppilashuollon palveluita. Päättäjinä meidän tehtävä on varmistaa, että koulutuksessa on riittävät resurssit Ylöjärvellä. Tämä lisää kasvatus- ja opetuslautakunnan menoja paperilla runsaasti. Rahamäärä ei kuitenkaan kentällä lisäännny.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen korona-ajan kokeneet oppilaat ovat tilanteessa, jossa monet oppilaat eivät ole pystyneet opiskelemaan tavoitteiden mukaisesti. Tämän vuoksi tarvitsemme lisää resursseja jo ensi vuonna perusopetuksen ja lukio-opetuksen erityisopetukseen.

Muutama vuosi sitten erityisopetuksen auditoinnin yhteydessä tehtiin suunnitelma erityisopettajien virkojen lisäämisestä kuntaamme. Vuonna 2021 erityisopettajia ei lisätty suunnitelman mukaisesti, ja nyt vuoden 2022 talousarvioesityksessä ei ole suunnitelman mukaisia erityisopettajia. Me demarit esitämmekin erityisopettajien vakanssien aikaistamisia jo ensi vuodelle, vuodelle 2022.

Korona-aikana opiskelevilla on ollut täysin erilaiset olosuhteet opiskeluun verrattuna lähi-opiskeleviin. Meidän pitää varmistaa kaikille toisen asteen opiskeluun valmistautuville yhtä hyvät valmiudet kuin ennen korona-aikaa!

Koulussa tarvitaan myös lisääntyvässä määrin koulunkäynninohjaajia. Tämän vuoksi, myös koulunkäynninohjaajan vakansseista yhtä pitää aikaistaa alkamaan jo ensi vuodelle, eli suunnitelmavuodelta 2023 aikaistetaan yksi koulunkäynninohjaajan vakanssi jo vuodelle 2022.

Hyvinvointilautakunnan esityksestä on karsittu tärkeä kolmannen sektorin lisätuki pois säästösyistä. Lautakunnan ehdotuksessa oli lisätä nuoriso- ja kulttuuriavustusten määrärahaa 15 000 eurolla. Tämä summa on kaupungilta pieni panostus, mutta lisäisi huomattavasti hyvinvointia kaupunkilaisille. Yhdistykset ja yhteisöt pystyvät

lisääntyvällä tukirahalla tuottamaan huomattavan määrän lisää tapahtumia ja toimintaa kaupunkilaisille, mikä lisää hyvinvointia kaupunkilaisten keskuudessa.

Myös tärkeä mediaohjaajan vakanssi on siirretty vuodelle 2023. Sosiaalidemokraattinen ryhmä pitää kuitenkin tärkeänä, että kirjastopalvelut saisivat mediaohjaajan toimen jo vuoden 2022 aikana.

Perusturvalautakunnan raamiylitys oli odotettavissa erikoissairaanhoidon kulujen vuoksi. Lisäksi lastensuojelun oikeuskäsittelyn kuntakorvaukset jäivät osaltamme saamatta.

Perusterveydenhuoltoon panostaminen vähentää kalliita erikoissairaanhoidon kustannuksia. Ennaltaehkäisevillä toimenpiteillä on erittäin suuri taloudellinen merkitys, euromääräiset säästövaikutukset tosin näkyvät viiveellä useiden vuosien aikana. Ryhmämme tulee tekemään esityksen jalkaterapeutin toimen perustamisesta.

Ikäihmisten palveluja joudutaan edelleen vahvistamaan merkittävästi ja lähihoitajien vakanssien lisääminen on peruspalvelujen turvaamista. Näiden esitysten lisäksi valtuustoryhmämme haluaa korostaa omaishoidon tukemisen tärkeyttä. Turvalliseen ja laadukkaaseen elämiseen on oltava edellytykset niin hoidettavalla kuin hoitajalla.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut

Investointisuunnitelman mukaisesti Siltatien koulun rakentaminen alkaa ensi vuonna. Suunnitelmassa on myös Vuorentaustan ja Kurun yhtenäiskoulun saneeraamiset. Kurun yhtenäiskoulun yläluokkien koko on aiheuttanut keskustelua runsaasti loppuvuoden aikana. Me sosiaalidemokraatit pidämme tärkeänä, että Kurun koulu säilyy 1-9 luokkien yhtenäiskouluna. Näin oppilaiden koulumatkaan käytetty aika pysyy kohtuullisena ja Kurun alue elinvoimaisena. Meidän päättäjien tulisikin pohtia ratkaisuja, jolla Kurun koulun kokoa saataisiin kasvatettua ja Kurun alueen elinvoimaisuutta lisättyä. Eikä käytä aikaa siihen, miten Kurun alueen oppilaat kuljetetaan opiskelemaan Kurun tai jopa Ylöjärven ulkopuolella. Tämän vuoksi ehdotamme Kallionpään alueen liikenneväylien rakentamisen aikaistamista vuodelle 2023.

Virkistys- ja vapaa-aikapalvelujen kehittäminen on meille myös tärkeää. Siksi esitämme, että talousarvioon lisätään määrärahat sekä Siivikkalan uimarannan kehittämiseen, että uuden ulkokuntosalilaite alueen rakentamiseen tähän räikän puistoon. Räikän alue on paremmin saavutettavissa ikäihmisten ja koululaisten osalta, kuin esimerkiksi Teivon harjun Lamminpään puoleinen alue, johon laitteiden sijoittamista on suunniteltu.

Arvoisa puheenjohtaja

Näillä muutosesityksillä Ylöjärven sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä hyväksyy nyt käsiteltävän talousarvion vuodelle 2022 ja taloussuunnitelman vuodelle 2022-2024.

Timo Toivonen, Vihreät ryhmäpuheenvuoro

Arvoisa puheenjohtaja hyvät valtuutetut ja viranhaltijat sekä hyvä yleisö.

Ylöjärvi on hyvinvoiva kaupunki. Talous on hallitusti ja suunnitellusti pysynyt hyvin kohtuullisessa määrin vakaana. Olemme tehneet jo vuosia suunnitelmallista työtä talouden tasapainottamiseksi. Näin velkamäärä asukasta kohden on saatu jopa hieman laskemaan, ollen nyt jonkin verran alle 3000 euroa asukasta kohden.

Seuraavan suunnitelmakauden noin viiden vuoden aikana teemme yhteensä noin 105: n miljoonan euron investoinnit. Se on hieman yli 20 miljoonaa euroa vuodessa. Tähän suunnitelmakauteen liittyy paljon muun muassa koulurakentamishankkeita, sekä uusien ja jo rakenteilla olevien alueiden infrarakentamista ja kaavoittamista mahdollisine tulevine maanhankintoineen. Jokainen tässä salissa tietää, että velkamäärä lisääntyy samana ajanjaksona, mutta seutukunnan ykköskaupungin kilpailukyky ja houkuttelevuus tuo varmasti lisää asukkaita ja uusia tyytyväisiä veronmaksajia tänne meille. Tässä kisassa on välttämätöntä olla mukana mitä parhaimmilla piikkareilla varustettuna. Mikäli erääseen tunnettuun musiikkikauppiaseen on luottamista ja miksei olisi, hänen kuulemansa mukaan junantuomilla keskuudessaan ja varsinkin Ylöjärvelle muuttaneina, on heidän puheittensa mukaan meillä täällä hyvä meininki ja hyvät palvelut. Hyvä paikka siis asua, harrastaa, työskennellä ja olla.

Meitä ohjaavia maankäyttöön ja rakennuslakiin nojautuvia asiakirjoja ei olla päätetty tässä salissa, mutta me olemme sitoutuneet noudattamaan niitä. Tämä tulisi kaikkien pitää mielessä kirkkaana. Tähän liittyy muun muassa liikennejärjestelmien tehokkuuden monimuotoinen tavoittelemine ja vaikkapa toisena esimerkkinä elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö. Maakuntakaava aiemmin ja MAL 4 – sopimus on myös hyväksytty noin vuosi sitten tässä kaupunginvaltuuston salissa. Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040 on niin ikään hyväksytty vuonna 2015, missä määritellään kaupunkiseudun kasvu, kasvun alueet ja otetaan kantaa joukkoliikennetkaisuun. Uusi ajankohtainen päivitys ollee jo tekeillä.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja yleisö

Ylöjärven kaupungin strategiassa on sisältöjä, joita me Vihreät pidämme hyvin tärkeinä asioina, kuten muutamina nostoina tuomme esiin esimerkkinä mm. seuraavat:

Elinvoimaroosta esimerkkinä korjausinvestointien määrän pitäminen riittävällä tasolla, jotta ohjaavat ja hyvin laaditut kaupunkimme kiinteistöjä ja kaikkea infraa koskevat korjausvelkaselvitykset voitaisiin toteuttaa vähintäänkin niin, ettei omaisuutemme arvo pääse rapistumaan mahdollisten yllätystekijöiden seurauksena.

Sivistys- ja hyvinvointiroolin strategiakärjistä pidämme tärkeinä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen ja ennaltaehkäisemisen erilaisten toimintamallien, palveluiden vastuullisen tuottamisen tavoitteellisuutta. Tähän liittyy vahvasti kaupungin eri toimintojen digitalisaation edistäminen, kuten esimerkiksi vapaa-aika palveluissa kirjastopalveluiden yhteydessä olevan esitetyn, mutta tässä talousarvioesityksessä valitettavasti pois jätetyn mediaohjaajan työpanos matalan kynnyksen palveluina heille, joille esimerkiksi älylaite ei ole vielä tuttu, eivätkä he tältä osin kykene käyttämään arjessaan vaikkapa sellaisia virallisia palveluja, jotka vaativat vahvaa tunnistautumista.

Koulumaailma niin päivähoidosta, esikoulusta alkaen aina perusopetuksen kautta toiselle asteelle on meidän kaikkien asia hoitaa parhaimmalla mahdollisella tavalla. He, lapset, ovat meidän kaikkien yhteisiä ylpeyden- ja myös samalla - huolenaiheita. Tuen tarve on lisääntynyt valtavasti ja erilaiset pahoinvoinnit niin lapsella, oppilaalla, nuorella, kuin perheellä siellä taustalla on myös meidän kaikkien yhteinen asia tässä kaupungissa. Yhteinen huoli, miten tarjota apua ja varsinkin huomata se meidän jokaisen arjessa. Onko meillä kiire? Huomaammeko me ajoissa? Mitä sitten tapahtuu? Tarvitaankin ehdottomasti moniammatillista otetta oppilaiden ja lasten arkeen. Satsataan nyt etupeltoon pienillä talousvaikutteisilla muutoksilla erityisopetuksen, kouluyhteisöohjaajan, nuorten kanssa toimijoiden, järjestöjen toimintaan.

Näin tuemme myös osaltamme sen hyvän heijastusvaikutuksia ja hyvin mahdollisten selviytymistarinoiden syntymistä.

Pääsääntöisesti meillä on seudullisesti varmaan numeeriset määreet kunnossa hyvinkin. Itse arvostan todella paljon varsinkin perusopetusikäisten henkilökohtaisia työvälineitä, joilla niin opiskelu kuin vähän vapaampikin, luova toiminta mahdollistuu kouluissamme tietyillä luokka-asteilla. Tämä kulttuuri on vasta hakusessa ja muotoutuu hyvällä ohjeistuksella kyllä vielä helmeksi. Olisin kuitenkin huolissani toiselle asteelle siirtyvien opiskelijoiden ihan perustaidoista, mitä tulee vaikkapa tietokoneympäristön kansiorakenteen ymmärtämiseen, perusohjelmistojen oikeaan ja tehokkaaseen käyttämiseen, sekä vaikkapa meille niin ihanan Excelin hallitsemiseen. Näitä muutamaa kymmentä PC-konetta ei tulisi hävittää koulujemme laitehyllystä, vaan pikemminkin valjastaa ne kohtaamaan oppilaat enemmän työ- ja opiskeluelämän arjessa sitten myöhemmin.

Atk- ajokortin soisi olevan enemmänkin kansalaistaito ja että se mahdollistettaisiin esimerkiksi matemaattisten oppiaineiden oppisisältöihin, koska nykyisin se pitkänä valinnaisaineena yläkoululla ei oikein näytä olevan niinkään suosittu.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja viranhaltijat sekä hyvä yleisö.
Me Vihreät olemme pääsääntöisesti tyytyväisiä laadukkaasti valmisteltuun ensi vuoden 2022 talousarvioesitykseen. Tulemme kuitenkin tekemään joitakin tärkeitä muutosesityksiä sekä Talousarvioon että Mapstoon tämän kokouksen aikana.

Kiitos!

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät läsnäolijat ja etäosallistujat

Keskusta lähti Ylöjärvellä viime kuntavaaleihin tarjoamalla koko kaupungin pitkäjänteistä ja vastuullista kehittämisenäkökulmaa. Keskustan tavoite on ylläpitää paikkakunnan mainetta elinvoimaisena ja menestyvänä kasvukaupunkina.

Ylöjärven elinvoima perustuu nuorekkaaseen ja ihmisläheiseen toimintaan. Keskustan tavoite on kehittää koko kaupunkia sekä-että -asenteella. Meille ei riitä, että pelkkä sykkivä kaupungin keskusta kukoistaa. On tehtävä pitkäjänteistä kehittämistyötä ympäri laajaa pitäjää ja huolehdittava kylien elinvoimaisuudesta. Meillä täytyy olla veto- ja pitovoimaa.

Uuden valtuuston ensimmäinen talousarvio on käsittelyssä. Talousarviossa on ennakoitu kattavasti valtava määrä monien eri toimialojen tarpeita. Lukiessa käy mielessä, voisiko sektoreiden välinen yhteistyö tuottaa vielä hedelmällisempiä ratkaisuja? Voisiko yhteistyötä lisätä entisestään?

Velan lisäksi huomio kiinnittyy korjausvelkaan. Keskustan käytännön tuntuma on, että mitä paremmin esimerkiksi kiinteistöjen ja teiden kuntoa seurataan ja korjataan pienet puutteet, sitä halvemmaksi tulee sekä ylläpitäjälle että käyttäjälle. Siksi kunnossapitoon, myös yksityisteiden osalta, tulee varata riittävä resurssi. Sama ajattelumalli pätee ihmisiin, työntekijöiden, koululaisten ja kaikkien kuntalaisten hyvinvointiin.

Testamenttivarojen suunnitelmallinen käyttö voisi meidän mielestämme olla omana kohtanaan talousarvio- ja tilinpäätösasiakirjoissa. Avoin menettely voisi parhaimmillaan lisätä kiinnostusta testamentata omia varojaan kohdennetusti kaupungin toiminnan tukemiseksi.

Korona-ajan toiminnoista tulisi kerätä korjaussarja: mitä kaikkea on jäänyt vähälle huomiolle, mihin kaikkeen tulisi uudessa normaalissa osata varautua? Voisimmeko hyödyntää etäosallistumisen mahdollisuutta ja hybridikokoontumisia edelleen? Onko omaishoitajien vapaapäivät ja potilaiden vertaistukiryhmät saatu rullaamaan? Voiko loppuvuonna pitämättä jääneet omaishoitajien vapaat siirtää seuraavan vuoden alkuun, jos tilanne sitä vaatii?

Kun päädytään miettimään korjauksen ja uuden rakentamisen mielekkyyttä, niin kuin esimerkiksi Kurun yhtenäiskoulun tilanteessa, keskustan valtuustoryhmän yksimielinen kanta on säilyttää lähipalvelut ja niiden tuoma vetovoimaisuus kasvukaupungin palvelutarjonnassa. Julkisesta keskustelusta on käynyt selväksi, että

kuntalaisten halu on kehittää aluetta yhtenäiskoulun varassa ja siihen keskustan valtuustoryhmä on valmis. Toimintamalleja tulee puntaroida kattavasti. Mahdolliset tarkennukset investointien määrärahoihin ovat todennäköisesti listalla vuoden kuluttua.

Mapsto-asiakirjan kannessa on havainnollinen kartta Ylöjärven kaupungista. Entinen kaupunginjohtaja Sivunen havainnollisti tilannetta mittailmalla etäisyyksiä niin, että täältä kaupungintalolta on saman verran matkaa Hämeenlinnan torille, kuin oman kunnan pohjoisrajalle. Asia on hyvä tiedostaa, kun päätämme Kurun yhtenäiskoulun uudisrakennuksen laajuudesta. Tai vaikkapa aluevaaleihin valmistautuessa.

Viljakkalassa tarjotaan uusia tontteja myyntiin, joten olisi lyhytnäköistä karsia varhaiskasvatuksen lähipalveluista juuri, kun ostajat tekevät hankintapäätöksiään. On hyvä, että varhaiskasvatuksen palvelut pysyvät Viljakkalassa ennallaan.

Asioimissuunnat on huomioitava päätöksenteossa ja mietittävä päätöksiä yritysten kannalta. Jo etukäteen, asiakkaan kokemana ja käytännönläheisesti.

Kunnianhimon tasoa talousarvion asiakirjassa voisi mielestämme nostaa kauttaaltaan. Esimerkiksi perusopetuksen kohdassa on toiminnan kuvauksena 'Oppilaille tarjotaan myös mahdollisuus saada valmiudet jatko-opintoihin' Voisiko tavoite olla, että 'Ylöjärvellä oppilas saa valmiudet jatko-opintoihin'? Konsernin tytäryhtiöille tulisi asettaa myös laadullisia tavoitteita. Ei riitä, että tulos on positiivinen, myös asiakaskokemuksen tulee olla myönteinen.

Samaten matkailun kehittämisen ja uusien avauksien suhteen olemme turhan vaatimattomia. Luontomatkailun suosio näyttää lupaavalta – vaikka elinkeinona se ei vielä yksittäistä yrittäjää elättäisikään. Kehittämistä tulee jatkaa vahvuuksien varassa.

Ylöjärvi markkinoi itseään rohkeana edelläkävijänä. Uusi rohkea askel voisi olla myös olemassa olevan raideverkoston kattavampi hyödyntäminen ja henkilöliikenteen mahdollistaminen. Keskustan ryhmästä löytyvää osaamista ja lisäarvoa kannattaa hyödyntää asiaa valmisteltaessa teoriassa ja käytännössä. Asiasta on puhuttu pitkään ja monissa pöydissä. Keskustan ryhmä on valmis kattavaan edunvalvontatyöhön, jotta Ylöjärvi onnistuisi aloittamaan henkilöliikenteen jo tällä valtuustokaudella. Kannatamme perussuomalaisten toivomuspontta tästä asiasta.

Kaupungin sisäistäkin joukkoliikennettä tulee kehittää niin, että siitä tulee aidosti vaihtoehto. Matkaketjun mahdollistamiseksi meillä on oltava ketterä matkakeskus.

Keskustan ryhmä toivoo valmistelulta tulevanakin vuonna vaihtoehtoisia, ihmisläheisiä, kannustavia, rohkaisevia ja käytännönläheisiä ratkaisumalleja. Tehkäämme yhdessä Suomen ennätys aluevaalien äänestysaktiivisuudessa - onhan Ylöjärvi rohkea edelläkävijä!

Hyvinvoiva työntekijä on palveluiden laadun paras tae. Siihen meidän tulee kiinnittää erityistä huomiota. Työntekijöiden rekrytoimista tulee helpottaa myös työnantajan näkökulmasta. Jollei palkkakilpailussa pärjätä, tulee muut työn tekemisen olosuhteet olla muita paremmat. Voisiko osaamisen kehittämiseen kannustaminen olla myönteinen avaus? Lähtöhaastatteluiden vinkit, mitä ikinä ne ovatkaan, tulee ottaa tosissaan. Odotamme myös esimieskoulutukselta myönteisiä vaikutuksia työssä viihtymiseen ja työssä jaksamiseen.

Kiitokset kaupungin henkilökunnalle palveluiden tarjoamisesta vaativissa olosuhteissa. Kiitos myös kaikille tulevan vuoden suunnitteluun osallistuneille, luottamushenkilöille ja viranhaltijoille!

Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut, viranhaltijat ja muut kuulijat

Kuten muutamassa puheessa on jo aikaisemminkin tuotu esiin, olemme tänään historiallisessa tilanteessa. Emme ole tänään päättämässä vain ensi vuoden talousarvioista, vaan tämän päivän päätökset ovat kauaskantoiset. Tänään tehtävillä päätöksillä on valtava merkitys Ylöjärven omaan talouteen lähivuosille, myös siihen, miten vahvana tuleva hyvinvointialue pääsee tekemään omaan työtään.

Ylöjärvellä ja tässä talousarvioesityksessä on paljon hyvää mutta myös paljon kehitettävää.

Vasemmistoliiton koko valtuustokauden tärkeimpinä tavoitteina ovat tasokkaat lähipalvelut omalla asuinalueella ja kaikkialla Ylöjärveä. Vasemmistolaisen politiikan lähtökohtana on, että palvelut ovat saataville tasa-arvoisesti kaikille, ei harvoille. Tämä tarkoittaa sitä, että palvelut ovat saatavilla ihan jokaiselle kaupunkilaiselle taloudellisesta tai sosiaalisesta asemasta huolimatta, vauvasta vaariin, yritysjohtajasta päihdekuntoutujaan.

Suomalaisen sosiaali- ja terveydenhuollon suurimpia ongelmia ovat hidas pääsy avun ja tuen piiriin sekä korkeat asiakasmaksut. Terveyserot köyhien ja rikkaiden välillä jatkavat kasvuaan. Jokaisen ihmisen pitää voida luottaa siihen, että ammattitaitoista apua ja tukea on saatavilla silloin kun sitä tarvitsee. Ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon panostaminen, sosiaalisten ongelmien vähentäminen ja avun turvaaminen ajoissa ovat sekä inhimillisesti että taloudellisesti järkevin tapa toimia.

Suomalaisen peruskoulun suurin haaste on oppimiserojen kasvu oppilaiden välillä. Lasten kotitausta vaikuttaa oppimistuloksiin yhä enemmän ja sukupuolten väliset erot oppimistuloksissa ovat OECD-maiden suurimpia. Jatkunut epidemia tilanne on tätä kuilua kasvattanut entisestään. Riittävän pienet ryhmäkoot kaikilla tasoilla ja erityisopetuksen resurssit on saatava kuntoon. Lasten oppimisen tuki on huomioitava paremmin ja sen on oltava oikea-aikaista.

Kunnilla on merkittävä rooli myös ilmastokriisin ratkaisijoina. Me tarvitsemme sujuvia ja saavutettavia joukkoliikennratkaisuja, joissa joukkoliikennevälinettä pidetään yksityisautoilua houkuttelevampana ratkaisuna, myös vannoutuneille yksityisautoilijoille. Meidän tulee olla luontoa kunnioittava kunta, jossa energiatehokas rakentaminen ja jo rakennetun ympäristön päästöjen vähentäminen ovat keskeisessä osassa. Energiatehokkuusinvestoinneilla voidaan vähentää päästöjä merkittävästi ja julkisesta rakennuskannasta voidaan tehdä energiatehokkuuden suunnannäyttävä.

Taide ja kulttuuri ovat olleet kurimuksen keskellä liian kauan. Kukaan ei voi kiistää taiteen ja kulttuurin merkitystä hyvinvoinnille. Tästä erinomaisena esimerkkinä on yhteisötaiteilija, jonka merkitys hyvinvoinnin lisääjänä on kiistatonta. Ylöjärven kuntalaisten tarpeiden ja strategian mukaisesti, tulee kulttuuri- ja nuorisojärjestöjen avustuksia lisätä sekä edistää johdonmukaisesti myös Ylöjärvi- talo hanketta.

Meillä on monella alalla valtavia rekrytointi haasteita. Työntekijöiden kuormitus on kasvanut ja jatkaa kasvuaan edelleen. Suomalainen työelämä on tullut siihen pisteeseen, että monella alalla työn alttarille on uhrattu jo kaikki viimeisetkin voiman rippeet. Viisas työnantaja panostaa henkilöstöön ja vähentää heidän työkuormaansa työoloja parantamalla. Tähän paras lääke on lisärekrytoinnit, jotta saadaan tarvittavaa työvoimaa jakamaan työkuormaa tasaisemmaksi. Näin myös nykyisten työntekijöiden työssä jaksaminen ja työhyvinvointi lisääntyvät, sairauspoissaolot vähenevät ja ennenaikaiset työkyvyttömyyseläkkeet kääntyvät laskuun.

Yleensä ymmärretään, että kasvava kaupunki vaatii teknisiä investointeja, mutta se tarvitsee investointeja myös ihmisiin. Erityisesti heikommassa asemassa oleviin sekä lapsiin ja nuoriin, joilla on vielä elämä edessä. On muistettava, että kaupunki on juuri niin vahva, kuin sen heikoin lenkki.

Mutta miten tämä kaikki hyvä rahoitetaan? Haluamme kaikki päättäjät varmasti kuntalaisille pelkkää hyvää mutta tämän vuoden talousarviossa on nähtävissä, miten aikaisempien vuosien veronalennukset ja haluttomuus veronkorotuksille nyt kostautuvat. Olemme perustamassa useita uusia vakansseja, joiden kustannukset meillä on hoidettavana myös tulevina vuosina, hyvinvointialueen jälkeinkin. Kun kunnan veropohja on kestävämmällä tasolla, kärsii tällaisesta veropopulismista ennen kaikkea heikoimmassa asemassa olevat kuntalaiset ja hyötyvät ne, joilla on mahdollisuus saada palveluita muualtakin, lompakon paksuuden perusteella. Voisimme tehdä myös toisenlaisia valintoja, mutta. Tämä valtuusto on valintansa tehnyt ja sillä päätöksellä etenemme kohti alijäämäistä talousarviota.

Haluamme esittää viranhaltijoille kiitoksen isosta työstä, joka talousarvion valmistelu vaatii. Vasemmistoliiton valtuustoryhmä tulee tekemään talousarvioesitykseen maltillisia muutosesityksiä sekä kannattamaan muiden ryhmien tekemiä perusteltuja, ylöjärveläisille hyvinvointia lisääviä esityksiä.

Kristillisdemokraattien ryhmäpuheenvuoro kaupunginvaltuuston talousarviokokouksessa 8.11.2021

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja muut kokousta seuraavat

Edessämme on uuden valtuuston ensimmäinen talousarvio. Vaalit käytiin poikkeusolojen vallitessa ja talousarvion valmistelu eteni melko nopeassa aikataulussa. Uusien valtuutettujen näkökulmasta mukana pysyminen on vaatinut perehtymistä ja keskittymistä. Valmistelu on sujunut hyvässä hengessä ja ryhmänjohtajien kanssa olemme olleet aktiivisesti yhteistyössä, sekä pyrkineet avoimuuteen ja ennakkointiin. Viranhaltijat ja lautakunnat ovat tehneet paljon hyvää työtä esityksen eteen, kiitos siitä. Oli hienoa, että saimme Vasemmistoliiton kanssa olla mukana jo kaupunginhallituksen talousarvioseminaarissa, vaikka meillä ei siellä edustajia olekaan. Seminaareissa on ollut aikaa perehtyä ja ottaa kantaa asioihin.

Kuten edellisissä puheenvuoroissa on jo todettu, niin tämä on historiallinen talousarvio. Tulevaisuudessa hyvinvointialueille siirtyy suuri osa kaupungin palveluista ja myös toimintakuluista. Jäljelle jäävistä kustannuksista tulevaisuudessa pääosan vievät varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäminen. Sote-uudistus on huomattavasti kuntatalouteen vaikuttavat asia, budjetista lähtee noin puolet. Uudistuksen talousvaikutusten ennakkointi ei ole helppoa, mutta ainakin teoriassa vaikeasti hallinnoitavien sote-menojen siirtyminen pois kunnan vastuulta todennäköisesti parantaa kuntatalouden ennakoitavuutta.

Talousarvioesitys ylittää raamin reilusti ja on kokonaisuudessaan 3,7 miljoonaa alijäämäinen. Vaikka perusturvalautakunnan ja kasvatus- ja opetuslautakunnan osalta ei ylletty raamin edellyttämälle nettomenojen tasolle, niin ylitykset ovat mielestämme perusteltuja. Perusturvaosastolla lisäykset liittyvät mm. lakisääteisiin palveluihin ja siellä on suuri määrä uusia vakansseja. Ikäihmisten määrä tulee lisääntymään huomattavasti lähivuosina ja se aiheuttaa haasteita palvelujen järjestämiseen. Rekrytointi on entistä haasteellisempaa ja siihen tulee varautua erilaisilla keinoilla. Henkilöstön työhyvinvoinnista tulee myös huolehtia suurissa muutoksissa kaikilla sektoreilla.

Investointitaso nousee lähivuosina ja se johtuu mm. investointiohjelmaan sisältyvistä isoista kouluhankkeista. Meidän päättäjien tulee huolehtia siitä, että kykenemme tekemään taloudellisesti vastuullisia päätöksiä, koska on varmaa, että taloudellisia haasteita on edessä. Sen vuoksi on tärkeää, että käynnistyvän kasvuohjelman avulla voitaisiin saada myös uusia ideoita veto- ja pitovoiman, sekä elinvoimaisuuden lisäämiseen.

Oppivelvollisuuden laajeneminen toiselle asteelle aiheuttaa taloudellisia haasteita sivistysosastolle. Toivomme todella, että se ei olisi pois nykyisistä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen varoista. Lukiolaisen liitto on tuonut esiin toiveen, että jokaiselle lukiolaiselle tehtäisi mielenterveystarkastus tavanomaisen terveystarkastuksen lisäksi. Lasten ja nuorten mielenterveyden ongelmat ovat lisääntyneet korona-aikana ja niihin tulisi kiinnittää erityistä huomiota.

Lapsiperheiden asemaa vahvistavilla ratkaisuilla lisätään perheiden uskoa omaan selviytymiseen. Ennaltaehkäisevä perheen hyvinvoinnin tukeminen on ehdottomasti edullisin ja tehokkain tapa rakentaa menestyvää kotikaupunkia pitkälle tulevaisuuteen. Toivomme tämän jatkuvan myös tulevilla hyvinvointialueella. Tässäkin salissa on useampia ehdokkaita tammikuun aluevaaleissa ja

valituilla henkilöillä on suuri vastuu niin ylöjärveläisten kuin muidenkin pirkanmaalaisten peruspalveluista päättämisessä. Siinä tarvitaan suurta viisautta ja yhteistyötä yli puoluerajojen.

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmänä emme ole puolustamassa omia oikeuksiamme tai asemaamme, vaan tahdomme nähdä heidät, jotka tarvitsevat huolenpitoa ja tukea. Tavoitteenamme on rakentaa inhimillistä, oikeudenmukaista, perheystävällistä ja yritteliästä Ylöjärveä.

Me hyväksymme talousarvioesityksen 2022 ja taloussuunnitelman 2022–2024 pieniä poikkeuksia lukuun ottamatta sellaisenaan. Perustelut lisäykseen liittyvät erityisluokanopettajien vakansseihin, joilla saadaan tehostetun- sekä erityisen tuen oppilaille heidän tarvitsemansa, sekä lain velvoittama lisätuki.

Ryhmämme toivottaa Ylöjärven kaupungin asukkaille, luottamushenkilöille ja työntekijöille hyvää loppuvuotta 2021 ja toivomme antoisaa talousarviokokousta.